

Vieraslajiasioiden neuvottelukunnan kokous 17.9.2019

Vieraslajiasioiden neuvottelukunnan toisen toimikauden viidennen kokouksen pääaiheena oli tilannekatsaus vieraslajilainsäädännöstä: vieraslajilain ja valtioneuvoston asetuksen muutokset sekä EU:n vieraslajiluettelon muutokset. Viestintäjaoston tilannekatsauksessa käytiin läpi kokemuksia kesän vieraslajiviestinnästä sekä esiteltiin valmisteilla ollutta vieraslajien etämyynnin/internetkaupan torjuntaan keskittyvää ohjeistusluonnosta. Ajankohtaisissa vieraslajiasioissa kerrottiin vieraslajeja koskevista kirjauksista vuoden 2019 hallitusohjelmassa, ensimmäisestä Suomen vieraslajiraportoinnista EU:lle, VieKas–LIFE –hankkeen tilanteesta, vieraslajiteeman käsittelystä Bernin sopimuksessa sekä vieraslajiportaaliin tehdyistä päivityksistä. Lisäksi jatkettiin neuvottelukunnan jäsentahojen roolien esittelyä. Osallistujia oli paikalla 25.

Vieraslajilainsäädännön tilannekatsauksessa Pekka Kemppainen kertoi **vieraslajilain ja valtioneuvoston asetuksen muutoksista**. Kansallinen vieraslajiluettelo tuli voimaan 1.6.2019. Luettelossa on 9 kasvilajia, 8 eläinlajia ja 8 -lajiryhmää. Lajiryhmien osalta kyse on lajeista, jotka eivät ole alkuperäisiä Suomessa tavattavia lajeja. Supikoira, minkki, piisami, rämemajava ja pesukarhu eivät ole enää metsästyslain mukaisia riistaeläimiä vaan vieraslajilain alle kuuluvia haitallisia vieraslajeja, joiden pyyntiä ja tappamista koskevat vieraslajilain säännökset. Koirasusi on ollut Suomessa haitallinen vieraslaji ja sen maahantuonti on ollut kiellettyä jo vuoden 2016 alusta lähtien. Uudella asetuksella 1.6.2019 alkaen kiellettiin nyt myös koirasusien kasvattaminen. EU:n vieraslajiasetuksen ja kansallisen vieraslajilain voimaantulon (2016) jälkeen torjuttaviin, haitallisiin vieraslajieläimiin ja -kasveihin ei voida samaan aikaan soveltaa lajisuojelua koskevia säännöksiä (LSL 6 luku). Selventävä lisäys on tehty luonnonsuojelulakiin (LSL 37 §): Haitallisista vieraslajeista säädetään EU:n vieraslajiasetuksessa sekä vieraslajilaissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä. Lisäksi puheenjohtaja kertoi uusista **täydennyksistä EU:n vieraslajiluetteloon**. EU:n vieraslajiluettelon 2. täydennysluettelo on hyväksytty 14.6.2019 ja tullut voimaan 15.8.2019. Tässä yhteydessä EU:n vieraslajiluetteloon hyväksyttiin seuraavat 13 kasvilajia ja 4 eläinlajia. EU-luettelon seuraava eli 3. täydennys on jo valmisteilla.

Viestintäjaoston tilannekatsauksessa Markus Seppälä kävi läpi kokemuksia kesän **vieraslajiviestinnästä**. Lisäksi Aino-Maija Alanko kertoi **Viikon vieraslaji -kampanjasta** ja alusti valmisteilla ollutta **vieraslajien etämyynnin/internetkaupan torjuntaan keskittyvää ohjeistusluonnosta** kertomalla etämyynnin viranomaisyhteistyöstä ja valvonnasta. Ohjeistus matkailijoille ja verkkokauppojen käyttäjille pyritään

saamaan valmiiksi päätösasiaksi neuvottelukunnan seuraavaan kokoukseen. Muokattu versio lähetetään neuvottelukunnalle etukäteen kommentoitavaksi.

Ajankohtaisissa asioissa puheenjohtaja kertoi **vieraslajeja koskevista kirjauksista vuoden 2019 hallitusohjelmassa**. Tuotiin esille, että vielä ei ole tietoa, miten hallitusohjelman toimeenpano käytännössä realisoituu. Lauri Urho kertoi toukokuussa tehdystä **ensimmäisestä Suomen vieraslajiraportoinnista EU:lle**. Raportoitavia EU-lajeja (pois lukien supikoira) oli 48, joista 25 lajia ei Suomessa esiinny, 10 lajia on luontoon levinneenä ja 13 lajista ei ole tarkkaa tietoa. Kansalliseen vieraslajiluetteloon liittyviä tietoja ei vielä tällä kertaa raportoitu, mutta EU:lle toimitettiin raportoinnin yhteydessä tieto, mitä lajeja/ryhmiä luettelossa on.

VieKas –LIFE –hankkeen tilannekatsauksessa Markus Seppälä kertoi, että VieKas LIFE -hankkeessa aluekoordinaattorit ja Marttojen vieraslajitiimi ovat järjestäneet syyskuuhun mennessä jo yli 60 tapahtumaa, joissa on ollut mukana yli 900 osallistujaa.

Puheenjohtaja kertoi, että **Bernin sopimuksen alla vieraslajeihin liittyvää valmistelua** tehdään vieraslajiasiantuntija-ryhmässä (Bern Convention Group of Experts on Invasive Alien Species, perustettu 1992) sekä mm. toteuttamalla vieraslajistrategiaa (European Strategy on Invasive Alien Species, 2003). Lisäksi useita haitallisia vieraslajeja koskevia menettelyohjeita (Codes of Conducts) on julkaistu.

Erja Huusela-Veistola esitteli **vieraslajiportaaliin tehtyjä sisältöpäivityksiä**. Sivustolle on lisätty mm. kesäkuussa hyväksytty VN-asetus kansallisista vieraslajeista sekä uusi hallintasuunnitelma. Lisäksi kansallisen luettelon ja EU-luettelon lajien lajikortteja on lisätty sekä yhtenäistetty. Usein kysytyjä kysymyksiä -osio on päivitetty ja Ohjeet ja oppaat -alasilulle on lisätty uudet ELY-keskusten tiedotteet toimijoille. Myös muita alasiluja on päivitetty ennakoiden portaalin uudistustyötä, jonka on tarkoitus valmistua alkuvuodesta 2020.

Neuvottelukunnan **jäsentahot esittelivät rooliaan vieraslajiasioissa**. Vuorossa olivat Väylävirasto, Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta, Metsäteollisuus ry ja Puutarhaliitto ry.